

Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu'nun 30. Yılına Doğru: Kadına Yönelik Şiddete Işık Tut

Nedenler, Sonuçlar, Çözümler

GENÇLİK DEKLARASYONU

Bu Gençlik Deklarasyonu'nun temelleri, 28 Kasım 2024 tarihinde TED Üniversitesi'nin ev sahipliğinde, TED Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Merkezi, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women), Ankara Kent Konseyi Başkent Gençlik Meclisi ve SDG5 Network işbirliğiyle gerçekleştirilen "Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu'nun 30. Yılına Doğru: Kadına Yönelik Şiddete Işık Tut - Nedenler, Sorunlar, Çözümler" başlıklı etkinlikte atılmıştır. Pekin Deklarasyonu'nun 30. yılına doğru düzenlenen bu etkinlik, kadına yönelik şiddetin nedenlerini, sonuçlarını ve çözüm yollarını ele alarak toplumsal cinsiyet eşitliği üzerine farkındalık yaratmayı hedeflemiştir. Etkinlik kapsamında, 100 genç ve alanında uzman akademisyenlerin katılımıyla gerçekleştirilen grup çalışmasında, Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu'nun 12 kritik alanları üzerinden toplumsal cinsiyet eşitsizliği konusunda somut çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Etkinlik, TED Üniversitesi Temel Bilimler Birimi'nden Öğretim Görevlisi Dr. Burcu Asena Salman'ın sunumu ve TED Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Merkezi Müdürü Prof. Dr. Zuhale Yeşilyurt Gündüz, BM Kadın Birimi Türkiye Ülke Direktörü Asya Varbanova ve SDG5 Network Kurucu Üyesi Dr. Burcu Sarı Karademir'in açılış konuşmalarıyla başlamıştır. Konuşmalarda, kadına yönelik şiddetin tüm ülkelerde var olan uluslararası bir gerçeklik ve yalnızca bireysel değil toplumsal cinsiyet rollerine dayalı yapısal bir sorun olduğu vurgulanmıştır. Çözüm için, bireysel farkındalığın artırılmasının, erkeklik rollerinin dönüşümünün, ulusal ve uluslararası iş birlikleri ile toplumsal cinsiyet eşitliğini hedefleyen bilimsel bilginin üretilmesi ve yaygınlaştırılmasının ve gençlerin ve üniversitelerin bu süreçteki rolünün önemi üzerinde durulmuştur. Açılış konuşmalarının ardından, BM Kadın Birimi'nin kampanya videosu gösterimi yapılmış ve etkinliğin panel bölümüne geçilmiştir.

Moderatörlüğünü TED Üniversitesi Psikoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Beril Türkoğlu'nun yaptığı panel, ODTÜ Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı'ndan Prof. Dr. Yıldız Ecevit'in "Pekin Dünya 4. Kadın Konferansı'nı Hatırlamak" başlıklı konuşması ile başlamıştır. Ardından TED Üniversitesi İşletme Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Şebnem Akipek Öcal, "Pekin+30 ve Türkiye'nin Hukuki Durumu," Kadın Dayanışma Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Esmâ Nur Kaşram, "Kadın Örgütlerinin Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Alanında Yürüttüğü Çalışmalar ve Bu Alandaki Savunuculuk" ve Başkent Gençlik Meclisi Başkan Vekili Hilal Gedik "Genç Kadınlar için Güvenli Alanın İnşası: Kamusal Alanda Genç Kadın Güvenliği ve Kurumsallaşma" başlıklı konuşmalarını gerçekleştirmiştir. Panel, TED Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Selin Akyüz'ün "Erkeklerin Cinsiyet Eşitliğindeki Yeri" başlıklı konuşmasının ardından sona ermiştir.

Etkinlik, Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu'nun 12 kritik alanı üzerinden kadına yönelik şiddet konusunda çözümlerin üretildiği grup çalışmaları ile devam etmiştir. Grup çalışmaları, TED Üniversitesi öğretim üyelerinin yürütücülüğünde, farklı üniversite ve bölümlerden üniversite öğrencilerinin katılımıyla gerçekleşmiştir. Her bir masada yer alan gençlerin çözüm odaklı katkıları, sürecin özünü oluşturmuş ve etkinlik sonunda her masa kendi raporunu sunarak deklarasyonun ilk taslağını şekillendirmiştir.

Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu'nun 12 Kritik Alanı Çerçevesinde Yürütülen Grup Çalışması ve Deklarasyonun Yazım Süreci

Etkinliğin ikinci bölümünde, Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu'nun 12 kritik alanı çerçevesinde tematik çalışma masaları oluşturulmuş ve grup çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Grup çalışmaları, her biri alanında uzman akademisyenlerin moderatörlüğünde ve farklı üniversite ve bölümlerden öğrencilerin katılımıyla yürütülmüştür. Çalışmalarda, her masaya konuya özgü 3'ü zorunlu olmak üzere 5 soru ile birlikte, şu ortak soru yöneltilmiştir: "Pekin Deklarasyonu bugün yazılsa, nasıl yazılırdı?" Her çalışma masası için belirlenen özgün sorular çerçevesinde, somut çözüm önerileri tartışılmıştır. Ortak soru ise, deklarasyonun günümüz ihtiyaçlarına uygun bir şekilde yeniden formüle edilmesine yönelik yaratıcı fikirlerin ve somut önerilerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Çalışmalardan edinilen çıktılar, daha sonra TED Üniversitesi öğrencileri tarafından analiz edilerek deklarasyon metnine dönüştürülmüştür.

KADINLAR VE YOKSULLUK

Prof. Dr. Kezban Çelik

KADINLARIN EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ

Dr. Sinem Sözen
Özdoğan

KADINLAR VE SAĞLIK

Dr. Öğr. Üyesi Gülçin
Con Wright

KADINA YÖNELİK ŞİDDET

Doç. Dr. Selin Akyüz

KADINLAR VE SİLAHLI ÇATIŞMA

Dr. Burcu Sarı
Karademir

KADINLAR VE EKONOMİ

Prof. Dr. Birgül
Demirtaş

KADINLARIN İKTİDAR VE KARAR ALMA SÜREÇLERİNDE YER ALMASI

Dr. Öğr. Üyesi Senem
Yıldırım Özdem

KURUMSAL MEKANİZMALAR

Doç. Dr. Hande Sözer

KADINLARIN İNSAN HAKLARI

Dr. Aslı Aygüneş

KADINLAR VE MEDYA

Dr. Öğr. Üyesi Duygu
Onay Çöker ve Prof. Dr.
Hanife Aliefendioğlu

KADINLAR VE ÇEVRE

Doç. Dr. Beril Türkoğlu

KIZ ÇOCUKLARI

Dr. Öğr. Üyesi Şule
Akdoğan

ALAN 1: KADINLAR VE YOKSULLUK

Kadınlar, toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle, toplumun daha yoksul olan kesimidirler. Kadın yoksulluğu, kadınların sadece maddi açıdan değil, eğitim ve sağlık gibi hizmetlere erişim konusunda da kısıtlanmalarına neden olmaktadır. Eğitim ve mesleki eğitim fırsatları, kadınların ekonomik özgürlüklerini elde etmelerinde büyük rol oynamaktadır. Kadınların ekonomik özgürlüklerini kazanmaları, yoksulluk döngüsünü kırmak için kritik bir öneme sahiptir.

Tartışılan Temalar:

- **Kadınların Ekonomik Özgürlüklerini Kazanmalarının Rolü:** Kadınların ekonomik bağımsızlık kazanabilmeleri için eğitime ve mesleki eğitim fırsatlarına erişim sağlanması gerekmektedir. Eğitim, kadınları sadece bağımsız bireyler olarak yetiştirmekle kalmaz, aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitsizliğine karşı durmalarına yardımcı olur. Bu, kadınların toplumsal ve ekonomik alanda daha eşit bir şekilde yer almalarına katkı sağlar.
- **Eğitim ve Mesleki Eğitim Fırsatlarının Kadınlara Yardımı:** Eğitim, kadınların ekonomik bağımsızlıklarını kazanmaları için kritik bir araçtır. Dijital eğitim ve mesleki beceriler, kadınları iş gücüne katılmaya teşvik eder ve onlara gelecekteki fırsatları artıracak beceriler kazandırır. Bu, kadınların yoksulluktan çıkmalarını ve toplumsal hayatta daha güçlü bir konum elde etmelerini sağlar.

Pekin Deklarasyonu'nu hayata geçirmek için bugün ne yapılmalı?

Pekin Deklarasyonu'nda, kadınların dijital dünyada daha fazla fırsata sahip olabilmeleri için dijital eğitim ve beceri gelişiminin vurgulanması gerekmektedir. Ayrıca, kırsal kesimlerdeki kadınların karşılaştığı özel zorluklara odaklanarak, kadınların ekonomik bağımsızlıklarını kazanmalarına yönelik projeler artırılmalıdır. Ücretsiz ve kaliteli kreş gibi, kadınların bakım emeği yüklerini azaltabilecek kamusal desteklerin genişletilmesi, kadınların iş gücüne katılımını teşvik edecek önemli adımlar olacaktır.

ALAN 2: KADINLARIN EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ

Kırsal bölgelerde başta olmak üzere kadınlar, eğitim olanaklarına erişimde engellerle karşılaşmaktadır. Ataerkil toplumsal algılar, bu engellerin başında gelmektedir. Eğitimin, toplumun cinsiyet eşitliğini benimseyebilmesi için kritik bir araç olduğu unutulmamalıdır.

Tartışılan Temalar:

- **Kadınların Eğitime Erişimindeki Engeller:** Türkiye'nin kırsal bölgelerinde kadınların eğitime erişimini zorlaştıran kültürel ve ekonomik faktörler söz konusudur. Ataerkil yaklaşımlar ve toplumsal algılar, kız çocuklarının eğitimini ikinci plana atmaktadır. Bunun yanında, altyapı eksiklikleri ve maddi imkânsızlıklar eğitimden ilk önce kız çocuklarının kopuşuna neden olmaktadır.
- **Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri:** Eğitim reformları ile toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik edecek dersler müfredata eklenmeli ve rehberlik hizmetleri güçlendirilmelidir. Ayrıca, kırsal bölgelerde farkındalık seminerleri, ücretsiz ulaşım ve burs gibi destek programlarının hayata geçirilmesi gerekmektedir. Tarikatların eğitim üzerindeki etkilerinin azaltılması ve başarılı kadın rol modellerin görünürlüğünün artırılması önemlidir.

Pekin Deklarasyonu'nu hayata geçirmek için bugün ne yapılmalı?

Pekin Deklarasyonu'nun kadınların eğitimde eşit haklara erişimini teşvik eden hedeflerine ulaşmak için, yerel ve ulusal düzeyde etkili politikalar geliştirilmelidir. Deklarasyonun etkili şekilde uygulanabilmesi için devlet ve sivil toplum iş birliğinin kritik önemde olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

ALAN 3: KADIN VE SAĞLIK

Kadınların sağlık hakları, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için kritik bir alandır. Ancak, özellikle kırsal bölgelerde kadınlar sağlık hizmetlerine erişim konusunda ciddi engellerle karşılaşmaktadır. Ayrıca, kadın sağlığı konusunda toplumsal tabular ve damgalama (stigmatizasyon) önemli bir sorun oluşturmakta, bu durum kadınların sağlık hizmetlerinden yararlanabilmesini zorlaştırmaktadır.

Tartışılan Temalar:

- **Üreme Sağlığı ve Bilgi Eksikliği:** Kadınların üreme sağlığı, cinsel sağlık ve beden üzerindeki karar alma süreçlerinde bilgi eksikliği ve toplumsal tabular, kadınların haklarını sınırlandırmaktadır. Bu durum, özellikle kırsal bölgelerde, kadınların sağlık hizmetlerine ulaşmalarını zorlaştırmaktadır. Kadınların bedenleri üzerindeki kararları kendilerinin vermesi gerektiği konusunda toplumsal bir farkındalık artışı gereklidir.
- **Kadın Bedeninin Cinsel Objeleştirilmesi:** Kadın sağlığı üzerine yapılan tartışmalar, sıklıkla kadın bedenini bir cinsel obje olarak görme eğiliminde olmaktadır. Bu bakış açısı, kadınların sağlık hakları ve bedenleri üzerindeki kontrol haklarını zayıflatmaktadır. Sağlık politikalarındaki bu yanlış algının kırılması için toplumsal farkındalığı artırıcı kampanyalar gereklidir.

Pekin Deklarasyonu'nu hayata geçirmek için bugün ne yapılmalı?

Kadın sağlığına yönelik daha sürdürülebilir, kapsayıcı ve hak temelli politikalar üretmek öncelikli bir konudur. Bu politikalar, kadınların özgürlüklerini ve haklarını güçlendirecek, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayacak ve kadınların bedenleri üzerindeki karar haklarını koruyacak adımlar atılmasını sağlayacaktır. Ayrıca, erkekleri de içeren toplumsal farkındalık eğitimleri ile kadın sağlığına dair bilinç artışı sağlanarak, toplumsal eşitlik için güçlü bir temel oluşturulmalıdır.

ALAN 4: KADINA YÖNELİK ŞİDDET

Fiziksel, psikolojik, ekonomik ve dijital boyutları olan şiddetle mücadelede güvenlik hizmetlerinin yetersizliği, dijital şiddetin artışı ve medyanın şiddeti normalleştiren etkisi göz önünde bulundurulmalıdır. Kadına yönelik şiddetle mücadelede toplumsal cinsiyet eşitliği bilincinin ve farkındalığının artırılması, gençlerin bu mücadelede aktif rol oynaması gerekmektedir.

Tartışılan Temalar:

- **Güvenlik Hizmetleri ve Eğitim:** Güvenlik güçlerinin toplumsal cinsiyet eşitliği ve şiddetten hayatta kalanlara yaklaşım konusundaki bilinç eksikliği, kişilerin var olan mağduriyetlerini daha da artırmaktadır. Çözüm olarak, güvenlik güçlerine yönelik eğitim programları düzenlenmeli ve KADES gibi uygulamaların tanıtımı ile teknolojinin şiddetle mücadelede daha etkin kullanılması sağlanmalıdır.
- **Medyanın Rolü ve Şiddetin Normalleşmesi:** Medyanın, şiddeti normalleştiren içerikler üretmesi toplumsal algıyı olumsuz etkilemektedir. Medyanın toplumsal eşitlik mesajları vermesi, şiddeti teşvik eden içeriklerin yerine eşitlikçi ve farkındalık yaratan programlar üretmesi gerekmektedir.

Pekin Deklarasyonu'nu hayata geçirmek için bugün ne yapılmalı?

Pekin Deklarasyonu'na, kadına yönelik şiddetle mücadelede daha somut adımlar eklenmelidir. Özellikle dijital şiddetle mücadele için sosyal medya platformlarının etkin düzenlemeler yapması ve yapay zeka teknolojilerinin bu alanda kullanılması gerekmektedir. Ayrıca, güvenlik güçlerinin toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi alması ve kadının ekonomik bağımsızlığını artıran projelerin desteklenmesi, şiddetle mücadelede etkili bir yaklaşım olacaktır.

ALAN 5: KADINLAR VE SİLAHLI ÇATIŞMA

Silahlı çatışmalarda kadınların karşılaştığı farklı zorluklar kabul edilmeli ve barış süreçlerine katılımları artırılmalıdır. Bu doğrultuda, hukuki düzenlemeler hayata geçirilmeli ve yapısal reformlar derhal uygulanmalıdır. Kadınların barışın inşasında oynadığı kritik rol tanınmalı ve desteklenmelidir.

Tartışılan Temalar:

- **Kadınların Silahlı Çatışmalarda Maruz Kaldığı Sorunlar:** Silahlı çatışmalarda sistematik tecavüz bir savaş silahı olarak kullanılmaktadır ve kadınlar, sadece kadın oldukları için bu şiddete maruz bırakılmaktadır. Silahlı çatışmalar sırasında kadınlar ruhsal ve fiziksel travmalara uğramakta, gıda güvenliği ve sağlık hizmetlerine erişim gibi temel haklardan yoksun bırakılmaktadır. Bu insan hakları ihlallerinin önüne geçmek için uluslararası hukuki mekanizmalar güçlendirilmeli ve failer hesap vermelidir.
- **Kadınların Barış Süreçlerindeki Rolü:** Kadınların barış görüşmelerine dahil edilmesi gerekmektedir. Savaşlardan etkilenen kadınların karar süreçlerinde etkin ve eşit temsili çatışma sonrası daha kalıcı çözümler üretiminde önemli rol oynar. Ayrıca, kadınların arabuluculuk yetenekleri, liderlik kapasiteleri, kriz yönetimi becerileri ve anneliğe/kadınlığa atfedilen evrensel değer, çatışmaları sona erdirmek ve toplumları yeniden inşa etmek için güçlü bir araç olarak kullanılabilir. Kadınlar barışın yalnızca destekleyicisi değil, kurucusudur. Bu nedenle, barışın öznesi olarak kadınların aktif liderliği tanınmalıdır. Gençlerin farkındalık çalışmalarına katılımı artırılmalı ve kadınların barış süreçlerindeki liderliği teşvik edilmelidir.

Pekin Deklarasyonu'nu hayata geçirmek için bugün ne yapılmalı?

Pekin Deklarasyonu kadınların silahlı çatışmalarda yaşadığı sorunları ortaya koymuş ve BM'in 1325 Sayılı Güvenlik Konseyi kararının temelini atmıştır. Kadın, Barış ve Güvenlik gündemi çerçevesinde şu adımlar atılmalıdır: Kadınların karar alma mekanizmalarına katılımı artırılmalı ve eşit temsil garanti altına alınmalıdır. Çatışma ve cinsiyet temelli şiddete karşı etkin koruma sağlanmalıdır. Barışçıl çözümler teşvik edilmeli ve toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifi tüm barış süreçlerine entegre edilmelidir. Kadına yönelik silahlı şiddetle mücadele kapsamında savaş suçları ile ilgili uluslararası hukuk güçlendirilmeli ve cezasızlığa son verilmelidir. Ayrıca, anti-militarist kültürün teşvik edilmesi ve toplumsal cinsiyet normlarının dönüştürülmesi için eğitim çalışmalarına öncelik verilmelidir.

ALAN 6: KADINLAR VE EKONOMİ

Kadınların ekonomik hayatta daha fazla yer alması, toplumsal cinsiyet eşitliği için temel bir adımdır. Türkiye’de, kadınların yalnızca üçte biri ekonomik hayatta yer almaktadır. Bu durumu değiştirebilmek için hükümetler, STK’lar, yerel yönetimler ve diğer aktörlerin bir araya gelerek güçlü politikalar üretmesi gerekmektedir.

Tartışılan Temalar:

- **Kadınların Ekonomik Hayatta Yer Alması:** Kadınların ekonomik katılımı, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için kritik bir faktördür. Ancak Türkiye’de kadınların ekonomik hayata katılımları önünde pek çok engel bulunmaktadır. Bu da onların gelir düzeylerini ve toplumsal statülerini olumsuz etkilemektedir. Bu durumu değiştirebilmek için kadınların iş gücüne katılımını artırmaya yönelik politikaların uygulanması gerekmektedir.
- **Gençlerin Kadınların Ekonomiye Katılımını Artırmak için Yapabilecekleri:** Gençler, kadınların ekonomiye katılımı için farkındalık artırıcı ve eğitici programlar düzenleyebilir. Ayrıca, kadınların özellikle tarım ve sanayi gibi sektörlerde daha fazla yer alabilmesi için projeler geliştirilebilir. Gençlerin toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda savundukları politikalar, bu dönüşümün hızlanmasında önemli bir rol oynayacaktır.

Pekin Deklarasyonu’nu hayata geçirmek için bugün ne yapılmalı?

Pekin Deklarasyonu’nda, kadınların ekonomik hakları vurgulanarak, bu alanda atılacak adımlar için bir rehber sunulmuştur. Kadınların iş gücüne katılımını artırmak için, toplumsal cinsiyet eşitliğini savunan politikaların uygulanması önemlidir. Ayrıca, kadınların özellikle kırsal alanlarda daha fazla fırsatlar bulabilmesi için projelerin çeşitlendirilmesi gerekmektedir.

ALAN 7: KADINLARIN İKTİDAR VE KARAR ALMA SÜREÇLERİNDE YER ALMASI

Kadınların karar alma süreçlerine katılımı, toplumsal cinsiyet eşitliği için kritik öneme sahiptir. Ancak, kadınlar toplumsal engeller, önyargılar ve kurumsal bariyerlerle karşılaşmaktadır. Bu engellerin aşılması, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak için de gereklidir.

Tartışılan Temalar:

- **Kadınların Karar Alma Pozisyonlarına Yükselmesindeki Engeller:** Kadınlar, erkek egemen yapılar ve toplumsal normlar nedeniyle karar alma pozisyonlarına ulaşmakta zorlanmaktadır. Eğitim ve farkındalık eksiklikleri, bu süreci daha da zorlaştırmaktadır. Bu engeller, toplumsal değişim ve eşitlikçi politikalarla aşılabılır.
- **Kadın Liderlerin Toplumdaki Algısı:** Kadın liderler, genellikle "duygusal" olarak etiketlenmekte ve kıyafet gibi imaj odaklı eleştirilerle karşılaşmaktadır. Bu durum, kadınların liderlikte karşılaştığı toplumsal önyargıları pekiştirmektedir. Kadın liderlerin sayıca artması ve daha fazla görünürlük kazanmaları, bu algının kırılmasına yardımcı olacaktır.

Pekin Deklarasyonu'nu hayata geçirmek için bugün ne yapılmalı?

Kadınların dijital eşitliğini sağlamak için dijital okuryazarlık kursları yaygınlaştırılabilir. Yerel ve ulusal düzeyde eğitimler ile kadınların güçlenmesi sağlanabilir. Ayrıca, STK'ların karar alma mekanizmalarına dahil edilmesi, kapsayıcı bir yönetim anlayışını destekleyecektir.

ALAN 8: KURUMSAL MEKANİZMALAR

Kadın haklarının korunmasında kurumsal mekanizmaların etkinliği, yasal düzenlemeler kadar önemlidir. Türkiye’de özellikle kırsal bölgelerdeki uygulama eksiklikleri, kadınların bu mekanizmalardan tam faydalanamamasına neden olmaktadır.

Tartışılan Temalar:

- **Kurumsal Mekanizmaların Güçlendirilmesi:** Kadın haklarına yönelik mekanizmaların etkisinin artırılmasında, yasal düzenlemelerin uygulanması ve kamu görevlilerine yönelik eğitimler verilmesi gerekmektedir. Ayrıca STK’larla işbirliği içinde, esnek ve bölgesel çözümler geliştirilmelidir.
- **Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politikalarının Uygulanabilirliđi:** Toplumsal normların, cinsiyet eşitliği politikalarının uygulanmasında önemli bir engel teşkil ettiği göz önünde bulundurulmalıdır. Kadınların ekonomik ve sosyal bağımsızlıklarını kazanmaları için toplumsal yapıda köklü değişiklikler gerekmektedir.

Pekin Deklarasyonu’nu hayata geçirmek için bugün ne yapılmalı?

Pekin Deklarasyonu’na dijital okuryazarlık ve mesleki eğitim fırsatları gibi yeni boyutlar eklenmelidir. Özellikle kırsal kadınlara yönelik projelerin artırılması ve erken yaşta evliliklerle mücadele için yasaların sıkılaştırılması önemlidir. Toplumsal cinsiyet eşitliği tanımının genişletilerek sosyal sınıf ve etnik kimlik faktörlerinin de dikkate alınması gerekmektedir.

ALAN 9: KADINLARIN İNSAN HAKLARI

Türkiye’de kadınlar şiddetten korunma, ekonomik bağımsızlık, sağlık ve eğitim hizmetlerine erişim konularında engellerle karşılaşmaktadır. Kadınların insan haklarına tam erişimlerinin sağlanması için sosyal, ekonomik, hukuki ve politik alanlarda kapsamlı adımlar atılmalıdır. Yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının bu süreçteki rolü göz önünde bulundurulmalıdır.

Tartışılan Temalar:

- **Devletin Rolü:** Kadın haklarının korunması için devlet, etkin yasal düzenlemeler yapmalı, sosyal devlet ilkesiyle destekleri artırmalı ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalarını yaygınlaştırmalıdır. 6284 Sayılı Kanun etkili bir şekilde uygulanmalı ve kamu görevlilerine bu konuda sürekli eğitimler verilmelidir.
- **Yerel Yönetim ve STK Katkıları:** Ücretsiz danışmanlık merkezleri ve sığınma evleri gibi yerel hizmetler artırılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır. STK’ların kadın hakları bilincini yaygınlaştırmadaki önemi göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca, bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi ve farkındalık projelerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Pekin Deklarasyonu’nu hayata geçirmek için bugün ne yapılmalı?

Pekin Deklarasyonu’nun kadın haklarına dair mevcut tanımları daha kapsayıcı hale getirilmelidir. Yerelleşme ilkesi doğrultusunda bölgesel farklılıklar göz önüne alınarak uygulanabilir çözümler geliştirilmelidir. Sağlanan hizmetlerin şeffaflık ve erişilebilirlik açısından daha hesap verebilir olması gerekmektedir.

ALAN 10: KADINLAR VE MEDYA

Kadınların medyada temsili, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında kritik bir rol oynar. Ancak, kadınların medyada genellikle eksik ve kalıp yargılarla temsil edilmesi, toplumsal algıyı şekillendirerek toplumsal cinsiyet eşitsizliğini pekiştirir. Ayrıca, kadınlara ve kız çocuklarına yönelik dijital şiddet ve ayrımcılık da medyada daha eşit temsiliyeti engelleyen önemli sorunlardır.

Tartışılan Temalar:

- **Kadınların Medyada Eksik Temsili ve Dijital Şiddet:** Kadınların medya temsili çoğunlukla eksik ve kalıp yargılarla sınırlıdır. Medya, kadınları nesneleştirerek toplumsal algıyı bu yönde şekillendirir ve eşitsizliği güçlendirir. Ayrıca, kadınlar ve kız çocukları, dijital platformlarda ayrımcılık ve şiddet gibi olumsuz etkilere maruz kalmaktadır.
- **Kadınların Medyada Güçlü Temsili İçin Gençlik Taahhüdü:** Kadınların lider rollerle medyada temsil edilmesi için gençler aktif projeler yürütmelidir. Dijital okuryazarlık eğitimleri düzenlenmeli, cinsiyetçi reklamlar ve içeriklere karşı farkındalık yaratılmalıdır. Ayrıca, kadın dayanışma platformlarının görünürlüğünü artırmak ve dijital şiddetle mücadelede sosyal medya politikalarını iyileştirmek için destek verilmelidir.

Pekin Deklarasyonu'nu hayata geçirmek için bugün ne yapılmalı?

Pekin Deklarasyonu, kadınların medyada güçlü ve eşit temsili için somut adımlar atılması gerektiğini vurgular. Dijital şiddetle mücadele için sosyal medya şirketleri ve devletler arasında iş birliği yapılmalıdır. Ayrıca, kadınların güçlendirilmesi için dijital okuryazarlık eğitimleri, cinsiyetçi içeriklerin engellenmesi ve kadın dayanışma hareketlerinin desteklenmesi gerekmektedir.

ALAN 11: KADINLAR VE ÇEVRE

Kadınlar, çevresel krizlerden erkeklere oranla daha fazla etkilenmektedir. Su, toprak ve hava kirliliği ve su kıtlığı gibi çevresel sorunlar, kadınların sağlığını ve yaşam kalitesini olumsuz şekilde etkileyebilmektedir. Kadınların tarım alanındaki karar alma süreçlerine katılamamaları, çevresel sürdürülebilirlik açısından da büyük bir eksiklik yaratmaktadır.

Tartışılan Temalar:

- **Kadınların Çevresel Krizlerden Etkilenmesi:** Kadınlar, çevresel felaketlerden erkeklere göre daha fazla etkilenmektedir. Çevresel sorunlar, doğadan sağlanan ürünleri yiyeceğe dönüştürmekle yükümlü olan kadınların sağlıklarını görece fazla etkilemekte ve üzerlerindeki bakım yüklerini artırmaktadır. Ayrıca doğada gerçekleşen tahribatın uzun vadede besinler ve atmosfere olan etkisiyle kadınların bedensel dengeleri bu değişikliklere daha olumsuz tepkiler verebilmektedir.
- **Kadınların Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanmasındaki Rolü:** Kadınların çevre politikası oluşturma süreçlerinde daha fazla yer alması gerektiği vurgulanmaktadır. Eğitim planlarının içerisinde aktif katılımları sağlanmalı ve yerel ve ulusal yönetimler ile birlikte çevreye dair yapılan planlamalar ve toplantılarda kadınlar da temsil edilmelidir. Kadınların atık yönetimi ve geri dönüşüm projelerinde aktif rol alması da çevresel sürdürülebilirlik açısından önemlidir.

Pekin Deklarasyonu'nu hayata geçirmek için bugün ne yapılmalı?

Pekin Deklarasyonu, kadınların çevresel sürdürülebilirlikte daha aktif rol alması gerektiğini vurgulamaktadır. Kadınların çevre yönetiminde eşit haklara sahip olması için somut adımlar atılmalı, çevresel faktörlerin kadın sağlığı ve bakım emeği yükümlülükleri üzerindeki olumsuz etkileri azaltılmalıdır. Ayrıca, kadınların çevresel kaynakların korunmasında ve sürdürülebilir kullanımlarında liderlik yapmaları için projeler geliştirilmelidir.

ALAN 12: KIZ ÇOCUKLARI

Kız çocuklarının temel haklara erişebilmeleri için eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, erken yaşta zorla evlilik gibi toplumsal engellerin ortadan kaldırılması ve psikolojik destek mekanizmalarının oluşturulması gerekmektedir. Hem devlet hem de aileler, bu alanda sorumluluk alarak kız çocuklarını geleceğe daha sağlıklı ve eşit bir şekilde hazırlamalıdır.

Tartışılan Temalar:

- **Ailelerin Rolü:** Ailelerin, kız çocuklarını ev işlerine yönlendiren patriarkal değerleri sorgulamaları gerekmektedir. Çözüm olarak, ebeveynlere yönelik cinsiyet eşitliği eğitimleri düzenlenmelidir ve okul müfredatlarına zorunlu toplumsal cinsiyet eşitliği dersi eklenmelidir.
- **Erken Yaşta Zorla Evlilik:** Erken yaşta zorla evlilik, kız çocuklarının eğitim haklarını ve sağlığını olumsuz etkilemektedir. Erken yaşta zorla evliliği önlemeye yönelik yasal düzenlemeler etkin şekilde uygulanmalı ve ailelere bu konuda farkındalık kazandırılmalıdır.

Pekin Deklarasyonu'nu hayata geçirmek için bugün ne yapılmalı?

Pekin Deklarasyonu'na, kız çocuklarının eğitimi ve hakları konusunda daha spesifik hükümler eklenmelidir. Özellikle, erken yaşta zorla evlilikleri önlemeye yönelik yasaların güçlendirilmesi ve eğitimde fırsat eşitliği için devlet destekli programların artırılması önemlidir. Ayrıca, kız çocuklarına yönelik psikolojik destek ve rehabilitasyon hizmetlerinin yaygınlaştırılması da önerilmelidir.

Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Gençliğin Aktif Rolü

Bu deklarasyonun en çarpıcı yönlerinden biri, gençler tarafından yazılmış olmasıdır. Dünyayı 20 yıl sonra yönetecek olan bu bilinçli ve çözüm odaklı gençler, şiddet ve eşitsizliğin olmadığı bir gelecek için karardır. Onların yaratıcı fikirleri, liderlik becerileri ve vizyonları, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama yolunda önemli bir etki yaratacaktır. Bu nedenle, bu deklarasyon, sadece bir belge değil, aynı zamanda genç neslin toplumsal değişimi gerçekleştirme azminin bir kanıtıdır.

Gençler olarak, bu mücadelede üstlendiğimiz rol kritiktir. Bugün yazılan bu deklarasyon, gençlerin kadın haklarının sağlanması konusundaki kararlılığını ve gelecek nesillere eşit, adil bir dünya bırakma isteğini yansıtmaktadır. Dünyanın gelecekteki liderleri olarak, bu bilinci bugünden geliştirerek kadın haklarının korunduğu ve eşitliğin sağlandığı toplumlar yaratmak bizim görevimizdir. “Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu’nun 30. Yılına Doğru: Kadına Yönelik Şiddete Işık Tut - Nedenler, Sorunlar, Çözümler” başlıklı etkinlikte temelleri atılan ve 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü’nde sunulan bu deklarasyon, sadece bir belge değil, aynı zamanda toplumsal dönüşüm için bir çağrıdır.

Bugün burada, gençlerin sesiyle yazılan bu deklarasyon, Pekin Deklarasyonu’nun bir tamamlayıcısı olarak sunulmakta ve gençliğin bakış açısıyla güncellenmiş bir rehber olarak karar alıcıların dikkatine sunulmaktadır. Eşitlik ve adalet için kararlıyız; birlikte, bu dünyayı herkes için daha iyi bir yer haline getirebiliriz.

Deklarasyonun Özeti ve Kadın Haklarına Yönelik Gençlik Taahhütleri

Bu deklarasyon, kadınların toplumsal hayatta eşit bir şekilde yer alması ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için tüm dünyaya bir çağrıdır. Ulusal ve yerel inisiyatiflerle iş birliği halinde kadın hakları konusunda uluslararası standartların geliştirilmesine katkı sağlamak temel hedefimizdir. Yerelden, küresel düzleme kadar her aşamada kadınların uğradığı ayrımcılığın ortadan kaldırılması yine bu düzlemde iş birliği ve uluslararası alanda geliştirilen kriterlerin uygulanması ile mümkündür.

Kadınların ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel alanlarda güçlendirilmesi, sürdürülebilir bir gelecek ve adil bir toplum inşa etmenin temel taşlarından biridir. Kadınların iş gücüne katılımını artırmak, medyada kadın temsiliyetini güçlendirmek ve dijital şiddetle mücadele etmek adına gençler olarak sorumluluk almayı taahhüt ediyoruz. Farkındalık kampanyaları düzenlemek, cinsiyetçi stereotipleri kırmak ve kadın dayanışma platformlarını desteklemek için tüm gücümüzle çalışacağız.

Gençler olarak, kadınların ekonomik özgürlüklerini kazanmasını teşvik edecek girişimcilik programları ve eğitimler düzenleyeceğiz. Medyada kadınların lider rollerle yer almasını destekleyecek projeler geliştirecek, toplumsal cinsiyet eşitliği için kampanyalar organize edeceğiz. Dijital şiddetle mücadele için sosyal medya politikalarının iyileştirilmesi adına savunuculuk yapacak, cinsiyetçi içeriklere karşı farkındalık yaratacağız. Bu deklarasyon, gençliğin birlik içinde kadınların toplumsal hayatta eşit bir şekilde yer alması ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için harekete geçme çağrısıdır.

Dünya Gençliğine Çağrı

Dünya gençliği, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için birleşmeli ve harekete geçmelidir. Her bir genç, toplumda kadınların sesini duyurmak, kadınları güçlendirecek projeler geliştirmek, kadınların medyada daha güçlü ve eşit şekilde temsil edilmesini sağlamak ve dijital şiddeti önlemek için katkıda bulunmalıdır. Gençler, toplumun her alanında kadınların eşit haklar ve fırsatlar elde etmesini sağlamak için liderlik yapmalıdır.

İmza ve Onay Deklarasyonu Destekleyen Gençlik Organizasyonları veya Bireylerin İmzaları

Bu deklarasyon, TED Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Merkezi, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women), Ankara Kent Konseyi Başkent Gençlik Meclisi ve SDG5 Network iş birliğiyle SDG 5 hedeflerine yönelik çalışmalar yürüten birçok paydaşın destekleriyle hazırlanmıştır. Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın hakları konularında uzmanlaşmış akademisyenlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve alanında önde gelen uzmanların rehberliğinde, genç liderler tarafından kaleme alınmıştır.

TED Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Merkezi, UN Women, Ankara Kent Konseyi Başkent Gençlik Meclisi ve SDG5 Network, bu çağrıyı kabul ederek, birlikte çalışma taahhüdü vermiştir. Deklarasyon, bu hedeflere yönelik kararlılıkla hareket eden dünya gençliğinin, ortak bir vizyon etrafında birleştiğini ve bu vizyonu hayata geçirmek için harekete geçtiğini göstermektedir.

